

er Slet i den Henseende, og det er Noget, som der efter min Mening ligger overordentlig Vægt paa, ikke mindst i en Tid som vor. Raste vi et Blik paa den Literatur, der massevis bliver strøet ud over Folk, saa at sige daglig, for godt Kjøb, paa Bessaffenheden deraf, hvad der er dens egentlige Indhold, kunne vi ikke Andet end grue derved, og dette, at man er istand til paa den Maade stadig væk at strø en saadan Læsning ud massevis, vidner jo noksom om, at den bliver greben med Begjærighed og bliver læst, fordi Sandisen ikke er aabnet for noget Bedre. Skulde det derved ikke være, jeg havde nær sagt den udelukkende Bestræbelse for en saadan Skoles Gjerning i et halvt Aars Tid at faae de Unges Dine rigtig aabne for og deres Hjertter til at elske den gode Læsning, som vore Digteres Værker og den øvrige Del af vor rige og herlige Bogskat i vort Modersmaal tilbyder, og derved drage dem bort fra det tvivlsomme og i mange Henseender ligefrem Slette og Skadelige. Der er en Ting til, som ved Siden deraf har sin store Betydning, og det netop en Ting, som jeg tror, man meget ofte overser, ja vel halvveis smiler ved, om man ikke ligefrem haanler deraf, det er Sangen. Dersom der er Noget, som ligger for Ungdommen i alle Klasser, til alle Tider og i alle Lande, saa er det dette at ville synge. Men hvad er det, som i Almindelighed bliver budt de lavere Klassers Ungdom for at tilfredsstille deres Trang i saa Henseende. Saa engang ud her i Dødsstaden og se paa den Bjelkeliteratur, som er udstillet i Butikkerne og se engang ved Leilighed efter, hvad det er, der gennem Bispekammeren massevis strøs ud over Landet: daarligt Løi, om det ikke ligefrem er forkasteligt og liberligt. Skulde det ikke være af den allerstørste Betydning for de Unges Liv, om de saa tidligt som muligt bleve veiledede til at kende og elske vore Fædrelandsfange og de andre skønne Sange, som vore Digtere i saa rigt Maal have sjenket os. Men, som sagt, ved Siden af dette, som jo er det, man forstaar ved den vækkende Undervisning i Skolen, og som jeg tillægger den største Betydning for Ungdomslivet i vort Fædreland, gaar der gennem alle disse Skoler en Stræben efter saavidt muligt ogsaa at meddele nyttige Kundskaber, som denne Ungdom kan modtage og har Brug for i sit Liv. Nu mente den ærede Taler: Na ja, det kunde jo være, han vilde slet ikke negte, at dette Forhold kunde have nogen Betydning, navnlig disse, som han sagde, historiske og æsthetiske Foredrag osv.; det kunde nok have sin Nytte for unge

Mennesker af den agerdyrkende Middelstand. Jeg veed nu ikke, hvad han egentlig forstaar derved. Det er jo et meget bevægeligt Begreb, men det skal jeg lade staa hen. Den ærede Taler mente altsaa, at det nok kunde have nogen Betydning, at der kunde vækkes nogle aandelige Interesser hos denne Middelstand, men at der derimod var en vis Klasse af Almuen, for hvis Ungdom han ansaa det for i højeste Grad tvivlsomt — og det Udtryk, han brugte, viste, at det for ham var mere end tvivlsomt — om de kunde have Nytte og Gavn deraf, og om det ikke var bedst, at man helt holdt dem borte fra en saadan Paavirkning. Det er dem, sagde han, som Ingen have at stole paa uden sig selv, som ere henvisste til at tjene deres Brød ved deres Hænders Gjerning, og for hvem det derfor er vigtigst at vænnes til Flid og Nøisomhed, baade i den ene og den anden Henseende, ogsaa med Hensyn til Oplysning, med Hensyn til det at faae noget aandeligt Indhold i sit Liv. Nu veed jeg, som sagt, ikke, hvorvidt den ærede Taler egentlig vil udstrække sin Afskillelse, thi de, som ere henvisste til at tjene deres Brød ved deres Hænders Arbejde, blive nok til Slutning den allerstørste Del af vor Almue, og i alt Fald havde jeg, medens han talte igaar, en fuld Følelse af, at jeg selv hørte til denne Klasse, som han mente, det var bedst at holde udenfor en saadan Paavirkning af aandelige Interesser. Men skulde det nu være saa, at man ikke skulde kunne gjøre sin Gjerning i Livet med Flid, og ikke med Nøisomhed tage mod de Livets Kaar, som ere En tildelede, selv om de ere smaa, fordi man havde faaet nogen Del i det aandelige Liv, som rører sig i vort Folk, var det i Sandhed ikke godt. Den ærede Taler mente, at naturligvis kunne saadanne unge Mennesker nok ønske, ved at gaa til en saadan „Underholdning“, som han kaldte det, at afbryde det strenge Arbejde; men han mente, det vilde være bedst, om Forældre og Lærere søgte at sætte Stop for den Slags Tilbøjelighed. Ja, man hører jo om saamange Tilbøjeligheder, som Fristelsen tager ved Haanden i den unge Alder, og som det kunde være godt, at Forældre og Lærere, om det var muligt, satte Stop for; men i top dette, at der hos et saadant fattigt, ungt Menneske var vaakt et Ønske om og Lyft til at komme ind og faae nogen Deltagelse i et aandeligt Liv, at faae et bedre Syn vaakt end det, som der havde kunnet vækkes hos ham ved hans Omgivelser i det Liv, han havde mødt før som Barn og i sine tidlige Aar, vilde i Særdeleshed være et godt Middel til at hjælpe, til at